

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

**9a Etapa : TAMARIU – FAR DE SANT SEBASTIÀ – LLAFRANC
CALELLA DE PALAFRUGELL – CALA CASTELL - PALAMÓS**

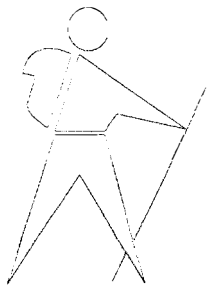
14 de desembre de 2003

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova i la Geltrú.	6	h
Àrea de la Selva. Esmorzar.	7,45	h
	8,15	h
Tamariu. Inici de l'excursió.	9,00	h
Sant Sebastià. Reagrupament.	10,00	h
	10,10	h
Calella de Palafrugell. Reagrupament.	10,50	h
	11,00	h
Puig del Terme. Reagrupament.	12,10	h
	12,25	h
Cala s'Alguer. Reagrupament.	13,00	h
	13,10	h
Palamós. Final de l'etapa. Dinar.	14,15	h
Sortida cap a Vilanova.	17,00	h
Vilanova i la Geltrú.	20,00	h

Notes.-

- ** Esmorzarem a l'àrea de la Selva. Dinarem a Palamós en arribar; hi ha restaurants.
- ** Tingueu en compte que l'organització sempre **pot modificar aquesta previsió** d'horari en funció de com es vagi desenvolupant l'etapa (Condicions meteorològiques, retards o avançaments imprevistos, etc).
- ** Si us plau, sigueu puntuals, respecte els reagrupaments i **vigileu que hi sigui tothom. *Correcaminos*, que no es repeteixi el que va passar a l'última sortida del Coneguem Catalunya.**
- ** **Atenció:** La Secció de Senders disposa d'un telèfon mòbil (680102567). Per a qualsevol comunicació amb la Secció el dis-sabte abans de l'excursió o el mateix diumenge **utilitzeu només** aquest telèfon. (Els dissabtes de 14h a 16h i el diumenge a partir de mitja hora abans de l'hora prevista per a la sortida).

SECCIÓ DE SENDERS

AE TALAIA

SENDER DEL MEDITERRANI GR-92

9a Etapa : TAMARIU – FAR DE SANT SEBASTIÀ – LLAFRANC
CALELLA DE PALAFRUGELL – CALA CASTELL - PALAMÓS

14 de desembre de 2003

DESCRIPCIÓ DE L'ETAPA

A partir de la petita meravella de Tamariu, l'interès de l'itinerari no baixarà ni un moment. A través de trams de camí de ronda i d'altres interiors però sempre propers al mar, una sèrie de noms atractius s'aniran fent realitat davant dels nostres ulls: La Cala Pedrosa, Sant Sebastià i el seu far, Llafranc, Calella de Palafrugell, la costa de Cap Roig, les cales Castell i s'Alguer, Palamós i alguna sorpresa agradable més que no s'enumera aquí perquè l'excursionista en sigui el descobridor.

Horari Parcial	Horari Total	Distància (km)
0:00	0:00	0,000

TAMARIU (5 m).- Cal prendre el Camí de Ronda cap a la dreta (sud). Just abans de les primeres escales es pot veure una típica i antiga barraca de pescadors, gairebé intacta. S'entra en el cor de la Costa Brava, de la qual el Camí de Ronda va mostrant els seus incomparables paisatges.

0:08	0:08	0,560
------	------	-------

SA PERICA.- Zona extensa de roques que cal travessar amb atenció a la senyalització. Un pi ajagut indica on continua el GR a l'altre extrem.

0:12	0:20	1,370
------	------	-------

Bifurcació.- Es troba una pista que cal seguir a l'esquerra i que passats uns 300 m es transforma en un corriol. S'està fent l'aproximació a la Cala Pedrosa.

0:04	0:24	1,720
------	------	-------

Bifurcació.- El GR 92 segueix el camí de l'esquerra, cap a la Cala Pedrosa, que és una mica escabros i que pot estar deteriorat; cal baixar amb precaució, amb atenció a les marques. El camí de la dreta és més senzill i enllaça de seguida amb una pista. Els dos es retroben després de Cala Pedrosa.

0:05	0:29	2,035
------	------	-------

CALA PEDROSA.- Ben amagada i, tal com el seu nom indica, amb bona quantitat de pedres en el sòl. És curiós, els dies que hi ha una mica de mar, sentir la fressa que fan els còdols en retirar-se l'onada. El camí de sortida s'enfila per la torrentera principal.

0:08 0:37 2,635

Bifurcació.- Al final de la pujada s'enllaça amb un camí carreter que cal seguir a l'esquerra. Després de travessar una pista el camí es va estrenyent. Es travessa un bonic bosc fent alguna ziga-zaga. Cal posar atenció a la senyalització per a no agafar un camí equivocat.

0:20 0:57 3.850

SALT DE ROMABOIA.- Espectacular mirador sobre els penya-segats de la muntanya de Sant Sebastià, de 160 m d'alçada, bona part d'ells en absoluta verticalitat. A pocs metres es troba la capella de Sant Baldiri, ja dins de l'esplanada de Sant Sebastià.

0:02 0:59 4,150

SANT SEBASTIÀ (178 m).- Final del massís de Begur. Baixant uns metres en direcció sud hi ha un esplèndid mirador en la mateixa direcció. S'inicia la baixada cap a Llafranc tot prenent la carretera a l'esquerra. Ja en la urbanització se segueix el carrer Pau Casals. Quan ja s'està prop del nucli urbà es prenen unes escales a l'esquerra.

0:17 1:16 5,410

LLAFRANC (10 m).- Port esportiu i començament del passeig de Cipsela, pel qual cal continuar.

0:04 1:20 5,740

ESCALES DE GARBÍ.- Un cop en el carrer Francesc de Blanes es prenen les primeres escales a l'esquerra, que són les escales de Garbí. Tot seguit a l'esquerra es recomença el Camí de Ronda, que està ben aranjat per passejar. Paisatge interessant, mig humanitzat, mig agrest.

0:16 1:36 6,910

CALELLA DE PALAFRUGELL (10 m).- El GR baixa fins al nivell de la platja i entra en l'esmentat i evocador poble. Es continua sempre prop de mar.

0:06 1:42 7,350

Arcades.- Es passa per sota. Els indrets que s'estan trepitjant són dels llocs més emblemàtics de la Costa Brava i del GR 92, ja que conviden a parar els relloctges i quedar-s'hi veient passar el temps. Quan hom decideix continuar, cal fer-ho sempre pel passeig o carrer més proper a la costa, fins pujar per unes amples escales.

0:07 1:49 7,800

Escales.- Abans de l'últim tram d'escales cal prendre, a l'esquerra, l'ample Camí de Ronda. Passats uns 50 m es deixa el passeig dels Forcats i es prenen les escales a l'esquerra, més estretes.

0:05 1:54 8,210

Carrer.- Es toca un carrer uns metres i es reemprèn el Camí de Ronda a l'esquerra. Visions salvatges sobre el mar en primer terme i visions tranquil·les i magnífiques sobre Calella de Palafrugell i el far de Sant Sebastià en segon terme. Es passen diversos túnels.

0:11 2:05 9,050

EL GOLFET.- Immediatament abans, deixar tres escales a ma dreta. És com una inesperada meravella. Cal tornar enrera per pujar la primera escala a l'esquerra (en l'actual sentit de marxa). Uns metres més amunt cal seguir a l'esquerra en una bifurcació. Atenció als despenjaments. Vista aèria sobre el Golfet.

0:03 2:08 9,165

URBANITZACIÓ EL GOLFET.- Es pren el carrer dels Castellets durant uns metres i de seguida es prenen unes noves escales a l'esquerra fins a l'avinguda Costa Brava, per la qual es continua a l'esquerra.

0:07 2:15 9,670

Cruïlla.- Es troba la carretera que va cap el Jardí Botànic de Cap Roig. De l'altre costat de la carretera surten dues pistes, cal seguir per la de l'esquerra en suau pujada.

0:06 2:21 10,170

Bifurcació.- Es deixa una pista a la dreta.

0:07 2:28 10,670

Petita esplanada i bifurcació.- Atenció! S'agafa la pista que surt cap a la dreta. Passats 100 m hi ha una bifurcació amb tres ramals on cal seguir pel camí carreter de l'esquerra.

Des de l'esmentada petita esplanada hi ha una possible alternativa no senyalitzada: Uns metres abans de l'esplanada es pot prendre a l'esquerra el camí restaurat que mena a El Crit, una magnífica cala. Des d'allà a través de petites cales solitàries i enllaçant després amb una pista més interior es reprèn el GR92 en el punt 12,680 km.

0:04 2:32 11,030

Trencall.- Atenció! Es deixa el camí carreter i s'agafa un estret camí que puja a l'esquerra. El GR s'enfila cap a la carena transitant sempre per ella o a prop. Vista sobre el mar entre els pins del bosc mediterrani. Es deixen 3 corriols a l'esquerra.

0:12 2:44 11,570

PUIG DEL TERME (139 m).- Cap al sud hi ha una bonica vista de la costa. Es gira completament cap a la dreta per un caminet que baixa. Es passa pel costat d'una casa solitària. Es gira a l'esquerra i es continua baixant per la pista d'accés a la casa, que més avall està tancada als cotxes per una cadena. Es passa per la dreta i se segueix per la mateixa pista. El GR 92 discorre per un bonic bosc de pins. Hi ha algunes entrades al bosc, però es continua sempre per la pista més marcada.

0:14 2:58 12,680

Bifurcació.- Es retroba la pista principal i se la segueix a la dreta.

0:03 3:01 12,945

Bifurcació.- La pista de l'esquerra és l'accés normal a la cala de Castell. Se segueix, però, a la dreta uns metres i de seguida es deixa l'asfalt per agafar un camí carreter a l'esquerra, entre camps.

0:06 3:07 13,370

Trencall.- Es deixa el camí carreter i es va a l'esquerra tot passant el pontet sobre la riera d'Aubi. Unió amb el PRC-105. Es pot anar per diversos camins, el GR segueix pel de l'esquerra, al costat de la riera.

0:08 3:15 13,945

CALA CASTELL.- Potser l'única platja de grans dimensions de la Costa Brava que fins avui no està urbanitzada. Està ben protegida dels vents del nord i nord-est per la punta de la Cobertera. Es deixa la cala i es va cap a l'oest tot seguint, ben de prop la costa, pel Camí de Ronda.

0:05 3:20 14,345

CALA S'ALGUER.- El GR 92 passa pel davant de les antigues cases de pescadors, les úniques que ocupen aquesta estreta i encantadora cala. Amb lloc per a les barques de pesca i no pels cotxes que no hi poden accedir. El temps sembla haver-s'hi aturat i invita al caminant a fer-ho durant una estona.

Es continua sempre ran de costa tot passant per la Punta de Sant Esteve i pel costat de les restes del castell de Sant Esteve de la Fosca. Es descobreixen mil matisos segons cada punt de vista i cada època de l'any.

0:15 3:35 15,445

CALA DE LA FOSCA.- Àmplia platja que presenta com dues parts delimitades per la gran Roca Fosca. Al final de la llarga cala se segueix per un carrer i després per un camí, sempre ran de costa, tot resseguint i pujant cap al Cap Gros.

0:21 3:56 16,845

CAP GROS (75 m).- Bona vista al llarg de tot l'allargassat cim. Atenció a la baixada que és una mica perdedora i convé no passar de llarg de cala Margarida. Es deixen dos camins carreters a l'esquerra.

0:04 4:00 17,145

Trencall.- S'agafa un carrer asfaltat a l'esquerra. De seguida es trenca a l'esquerra per un altre carrer en direcció al mar, que porta a una casa dita "Les Casetes". Es voreja un petit aparcament. Cal llavors baixar unes escales a l'esquerra, ja entre les cases de Cala Margarida.

0:06 4:06 17,545

CALA MARGARIDA.- Inesperada sorpresa d'aire mariner. El GR discorre entre les edificacions pels carrers-passadissos que s'aixequen enfilats sobre el mar. Un cop més se surt tot resseguint la costa. Dalt del turó hi ha l'accés a un càmping. Es deixa a la dreta una dreuera que puja a la carretera i que pot ser utilitzada en cas de mal temps o per escurçar aquesta part final de l'itinerari. Atenció als penya-segats. Es baixa a la pedregosa cala dels Pots, de la qual se surt per l'altre extrem per un pas entre les roques.

0:07 4:13 17,895

CALA DEL FRARE.- Port nàutic. Se'n voregen les instal·lacions per la dreta.

0:03 4:16 18,110

Cruïlla.- Es creua la carretera que accedeix al Port Nou i es puja suaument.

0:06 4:22 18,490

CARRER PEDRÓ.- Es creua i es continua pel carrer Mauri i Vilar, una mica a l'esquerra, que se segueix de punta a punta. Es continua per la plaça de la Murada, es baixen unes escales i es travessa l'avinguda Onze de Setembre.

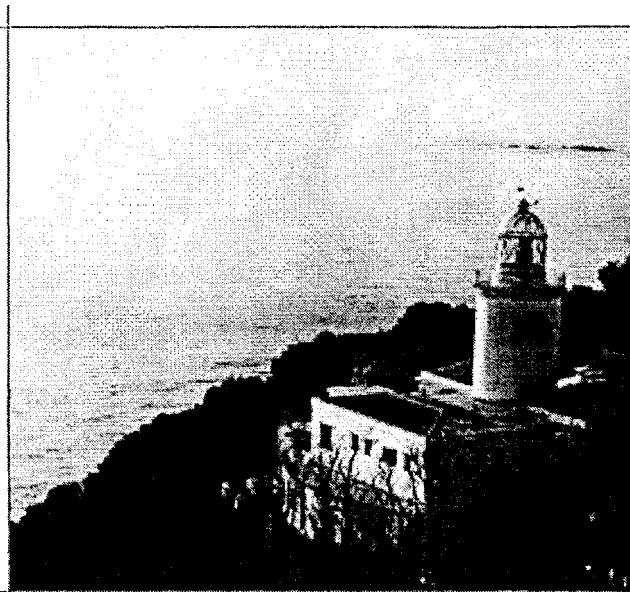
0:05 4:27 18,810

PALAMÓS.- Port i començament del passeig de Mar.

CAP DE SANT SEBASTIÀ

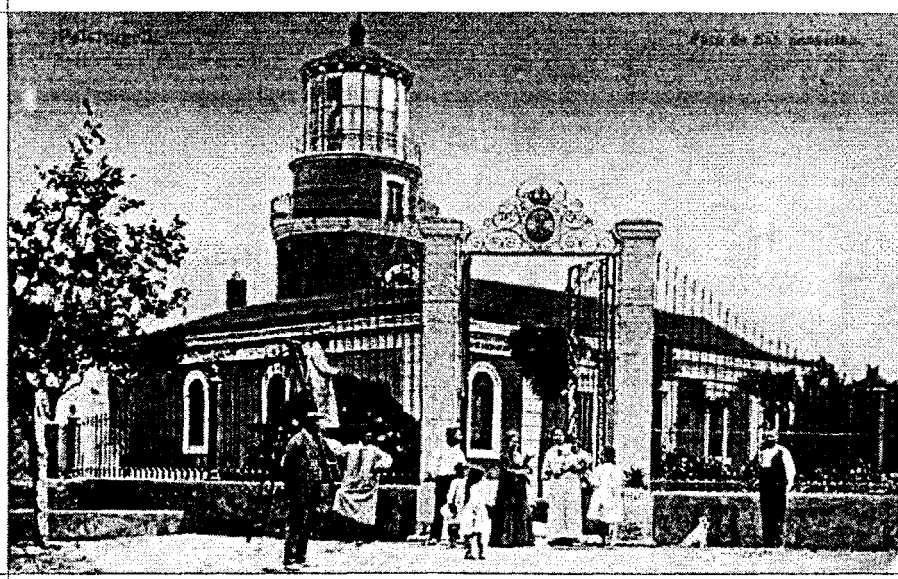
L'alterosa presència de la muntanya del cap de Sant Sebastià és l'accident més dominant i conegut d'aquest tram del litoral. Amb els seus 165 metres d'altitud cau sobtadament sobre la mar i crea una costa amb grans espadats que arriben al seu punt més espectacular al salt de la Romaboira, d'una verticalitat absoluta.

Dalt del promontori es manté encara la torre de Sant Sebastià de la Guarda, torre de guaita bastida a partir del 1445 al caire del cingle amb planta de semicercle allargat. A la part baixa hi hagué la primitiva ermita de Sant Sebastià i el primer ermità fou Jaume Corbera, citat en una carta de la reina Maria de Castella el 1442. A conseqüència de la pesta de 1650-51 hom decidí de construir la nova església i una hostaleria i les obres començaren el 1707. L'actual ermita de Sant Sebastià, adossada a l'oest de la torre, és un notable exemplar d'ermita barroca marinera, d'una nau i capelles laterals. L'any 1936 fou destruïda una curiosa imatge del sant vestit a la *Frederica*, moda del temps de Felip V, que segons la tradició havia regalat el capità Antoni Barceló a qui la torre de guaita havia ajudant sovint en la seva lluita contra la pirateria. Entre la capella i la gran hostaleria amb amples terrasses dominant el magnífic panorama, hi ha un pati interior, interessant mostra de l'arquitectura popular barroca.

Al segle XIX hom construí el far de Sant Sebastià, inaugurat el 1857, obra de l'enginyer Josep M. Faquinetto. L'any 1964 es modernitzà convertint-se en aerofar però es conservà l'antiga maquinària. Té la qualificació de far de primer ordre i és el més potent del litoral mediterrani peninsular.

A l'ermita de Sant Sebastià han tingut gran tradició els aplecs i reunions de gent pagesa i marinera de la contrada. El cim fou poblat en època pre-romana; hi ha les restes d'un poblat ibèric

LLAFRANC

Llafranc és un barri de Palafrugell situat a la costa, a uns 3,8 km de la vila i al nord de Calella. S'aixeca on hi hagué una primitiva població romana dedicada a la terrisseria i al comerç marítim; fins al segle XIX només era un petit conjunt de barraques de pescadors però posteriorment es transformà en un barri d'estiueig.

L'església de Santa Rosa de Lima data de l'any 1897 i ha sofert moltes reformes. Es conserven algunes cases de la primera època, com la Casa Rosa i cases i xalets dels anys vint i trenta, com algunes de les Escales de Llevant. És lamentable la construcció del port esportiu que va malmetre la platja i són especialment destructors del paisatge els apartaments de la muntanya de Sant Sebastià.

CALELLA DE PALAFRUGELL

El barri marítim de Calella de Palafrugell, situat a la costa, a uns 4 km de la vila, es començà a poblar a la fi del segle XVIII i fou el port de cabotatge per a l'exportació del suro manufacturat a Palafrugell sobretot a partir de mitjan segle XIX; actualment és un important centre turístic.

El nucli primitiu es troba davant les platges d'en Calau, el Portbó i Malaspina. Resten elements d'arquitectura popular com les Voltes, davant del Portbó, carrer porticat i cobert imitat en d'altres indrets, i algunes cases antigues de pescadors; es destaca Can Calau, conservada en el primitiu aspecte pel col·leccionista barceloní Manuel Rocamora. La duana desaparegué al començament de segle. L'església de Sant Pere és un edifici modern iniciat el 1884. Al darrer quart del segle XIX es formà el barri d'estiueig del Canadell, que ha conservat en una bona part el seu caràcter, i al començament del segle XX el de Sant Roc o els Canyars, alhora que s'expandia molt el nucli primitiu. Entre les cases edificades posteriorment es destaquen els xalets Bertran i Vila, obra de l'arquitecte Duran i Reynals. Entre Calella i Llafranc hi ha la casa dita la Marineda, feta pels industrials surers Barris, amb jardins projectats per J. Mirabell, avui molt alterats.

S'ha conservat el passeig de ronda, vora el mar que porta de Calella a Llafranc. El paisatge de la rodalia de Calella, que ha estat molt malmès per l'allau de construccions, havia estat pintat, amb encert, per Joan Serra i Melgosa des dels anys trenta. Entre Calella i Llafranc es bastí a partir de 1597 una torre de guaita i defensa, la torre de Calella, construcció ferrenya amb cos inferior de planta semicircular, atalussada, que també serví de presó; avui l'enlletgeix un casalt construït al seu costat.

PALAMÓS

La vila de Palamós, fundada pel rei Pere el Gran al darrer quart del segle XIII, és emplaçada en un promontori (el Pedró) que tanca per llevant l'àmplia corba de la costa sorrenca de la badia de Palamós, el qual acaba a la punta del Molí. Al peu d'aquest promontori hi ha els molls del port de Palamós, fonament i germen de la població. El nucli originari ha tingut modernament una considerable expansió sobretot vers ponent i tramuntana al llarg de la platja de la badia i de les carreteres que arriben a la vila.

El terme primitiu de Palamós tenia un territori reduïdíssim: una estreta faixa litoral que comprenia només el nucli urbà i s'allargava per llevant fins a la cala de la Fosca. L'any 1942 li fou annexat el municipi veí de Vila-romà o Sant Joan de Palamós i el terme passà a tenir un territori de 13,89 km². S'estén per les terres planes de l'extrem meridional del corredor o fossa de Palafrugell, la vall de la riera d'Aubi, i comprèn també al nord-oest una part dels contraforts de les Gavarres i al sud part de la serra del litoral que crea un sector de costa accidentada i retallada que contrasta amb la platja arenosa de la badia. Les terres planes de la fossa tectònica, entre les Gavarres i la serra litoral, són drenades per la riera d'Aubi, de règim torrencial, que neix a Palafrugell. El seu curs natural desembocava al racó de llevant de la badia de Palamós i el seu tram final discorria dins del nucli de la vila que, a causa d'això, patí l'efecte de nombroses inundacions. Ja des del segle XVIII la riera fou desviada. Actualment es divideix en dos braços artificials, un dels quals vessa a la mar, al sud de Palamós, ja dins el terme de Calonge, mentre que l'altre canal desemboca a la platja del Castell.

La riera d'Aubi rep dins d'aquest terme diversos torrents que davallen de les Gavarres, com els de la Vall-llobrega i de Vila-romà. Les elevacions més importants, al sector accidentat de les Gavarres, a ponent del municipi, són Montagut (263 m), de silueta característica i límit amb Vall-llobrega, i els vessants del Puig Caragol, en el límit amb Calonge, superior als 300 m. A la serra litoral, al sector del costat oriental del terme, les altituds són molt inferiors: 132 al Puig del Terme, al límit amb Mont-ras.

A l'Arxiu Municipal de Palamós es guarda un important pergami: la carta-pobla del port reial de Palamós (*portus regalis de Palamors*) atorgada pel rei Pere el Gran amb data del 3 de desembre de 1279. Palamós és, doncs, l'única població empordanesa amb una data fundacional precisa i coneguda.

La vila de Palamós, malgrat l'expansió de l'època industrial i les alteracions urbanístiques recents, conserva encara ben diferenciat pel seu traçat urbà el nucli medieval primitiu, el Pedró, situat en el promontori i dominat per l'església parroquial; els seus carrers són estrets i en pendent.

L'església parroquial de Santa Maria del Mar de Palamós té el seu original en una capella dedicada a Santa Maria bastida el 1334 a la vila, depenent de la parròquia de Santa Eugènia de Vila-romà, ampliada el 1371 i convertida en parròquia independent el 1428. Poc després s'iniciava el temple actual, que fou acabat ja dins el segle XVI. És un monument d'estil gòtic tardà, de considerables proporcions, orientat al nord i amb els murs arrebossats. La volta, única, és dividida en cinc crugies per arcs torals apuntats i a cada costat hi ha cinc capelles gòtiques, amb algunes claus de volta decorades; l'absis és poligonal a l'interior i semicircular a l'exterior.

No resten vestigis de les muralles que encerclaven la vila i que foren renovades en èpoques distintes, ni del palau reial que s'aixecava dins del recinte ni del castell o fortalesa que defensava el port des de la punta del Molí. El portal de Mar s'obria potser al cap del Carrer Major i el portal de Terra a tramuntana

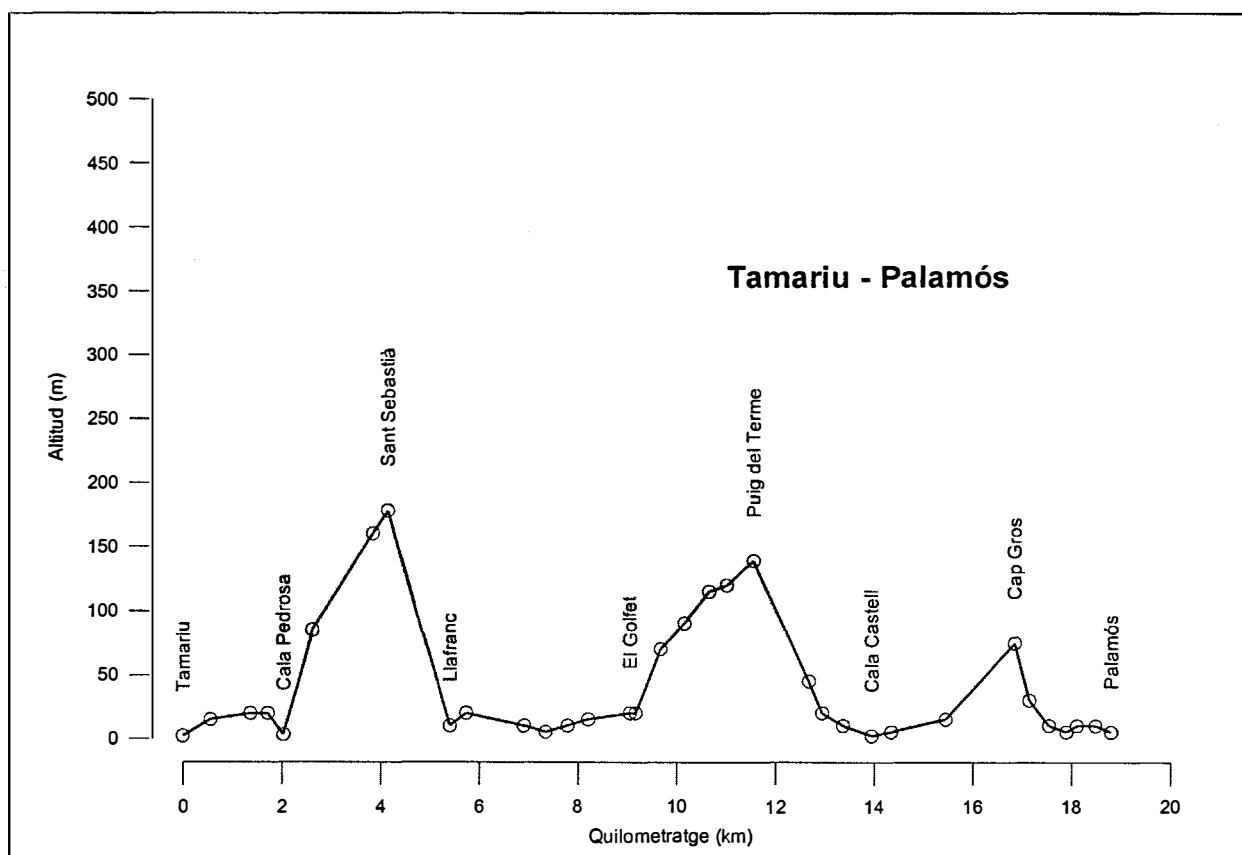
del recinte, que devia encerclar el nucli des de les vores de la platja, a ponent, fins al Pedró, a la part més alta. Els canons que decoren diversos punts de la població foren trobats a la mar i deuen procedir de la fortalesa que, com el palau, foren totalment arrasats en l'atac francès del 1694.

El convent d'agustins de Nostra Senyora de Gràcia fou fundat el 1568 i perdurà fins a l'exclaustració del 1835. Inicialment es trobava a migdia de la vila, vora la fortificació de defensa del port i degué ser arruïnat el 1694. Estigué després al lloc més alt del Pedró i finalment fou convertit en una fàbrica de taps. Entre els edificis moderns es pot destacar la Banca Ribera, al barri del Port, fet vers el 1885, d'estil eclèctic o pre-modernista. Ha estat lamentable l'enderrocament de la Casa Ribera, digne exemplar del moment modernista, que s'aixecava davant del port.

BIBLIOGRAFIA

- ** Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Volum 4. L'Empordà. Fundació Enciclopèdia Catalana.
- ** Gran Enciclopèdia Catalana.
- ** Baix Empordà. Mapa Comarcal de Catalunya. Escala 1:50.000 Institut Cartogràfic de Catalunya (2002).
- ** Descripció provisional del GR-92. FEEC
- ** <http://www.palafrugell.net/turisme/index.html>
- ** <http://www.palafrugell.net/santsebastia/index2.html>
- ** <http://www.palamos.org/>

Agustí Poch. Desembre 2003

de Palamós

T
E
R
R
À
N
I
A